

Kontrollutvalgets rolle og arbeidsform

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Midtre Gauldal kommune

Møtedato

10.02.2022

Saknr

04/22

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/72 - 12

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger

Vi er nå kommet omtrent halvveis i inneværende valgperiode og kontrollutvalget ønsket å diskutere om utvalgets arbeidsform er hensiktsmessig, om utvalgets rolle i den kommunale forvaltningen er tydelig og om dialogen med politisk- og administrativt nivå er god nok.

Arbeidet i kontrollutvalget er variert og krevende. I tillegg til å gjennomføre lov- og forskriftsbestemte oppgaver, kan kontrollutvalget i stor grad ta initiativ til saker de vil behandle. Det er opp til kontrollutvalget selv å skape engasjerende og spennende møter med interessante saker.

Kontrollansvar

Det er kommunestyret som har det overordnede kontrollansvaret for den kommunale virksomheten. Kontrollutvalget skal føre løpende kontroll med den kommunale forvaltningen på kommunestyrets vegne.

Kontrollutvalget skal behandle saker knyttet til revisjon og eierskapskontroll, men dette er ikke tilstrekkelig for å ta hånd om det løpende kontrollansvaret. Kontrollutvalget er derfor avhengig av å ta opp saker på eget initiativ og få innspill til saker fra andre.

Det er bare kommunestyret som kan pålegge kontrollutvalget oppgaver. Når det gjelder henvendelser fra andre, må kontrollutvalget selv vurdere om utvalget vil behandle henvendelsen eller ikke.

Om kontrollutvalget skal behandle en sak, vil være avhengig av om saken ligger innenfor kontrollutvalgets mandat. Det er viktig å huske på at kontrollutvalget ikke er et klageorgan. Fokuset bør være på systemkontroll.

De mest vanlige fremgangsmåtene for kontroll er:

- Forvaltningsrevisjon
- Eierskapskontroll
- Regnskapsrevisjon
- Forenkla etterlevelseskontroll med økonomiforvaltninga
- Orientering fra administrasjonen

Det er viktig at utvalget velger metoder som er effektive for å få tilgang til den informasjonen som er nødvendig for å belyse sakene, ulike saker krever ulike fremgangsmåter. Den minst ressurskrevende er å be administrasjonen om en orientering.

Andre fremgangsmåter kan være:

- Besøke enheter/foretak/selskap eller invitere til et møte i kontrollutvalget.
- Tilsynsrapporter
- Høringer

Kontrollutvalgets plikter

Kontrollutvalget er ansvarlig for kontroll med hele den kommunale virksomheten.

Kontrollutvalget skal føre tilsyn med selve forvaltningen for å påse at kommunestyrets vedtak

og intensjoner følges opp, at forvaltningen drives etter gjeldende rett og at den enkelte innbygger får lovfestede tjenester og rettigheter.

Ettersom lov og forskrift setter relativt vide rammer for virksomheten til kontrollutvalget, kan utvalget i stor grad skape innholdet i arbeidet selv. Kontrollutvalget kan selv ta initiativ til å skape et aktivt og engasjerende kontrollutvalgsarbeid.

Oppdraget til kontrollutvalget er omfattende, og de viktigste egenskapene til utvalget er nysgjerrighet og det å våge å stille de viktige, og noen ganger, ubehagelige, spørsmål.

Kontrollutvalgets rettigheter

Kontrollutvalget kan kreve enhver opplysning eller tilgang til et hvert dokument i kommunen, uavhengig av taushetsplikt og om opplysningene er unntatt offentlighet, jf. kommuneloven § 23-2 tredje ledd. Innsynsretten gjelder kontrollutvalget som organ, det er sekretariatet som krever innsyn på vegne av kontrollutvalget som ledd i saksforberedelsene.

Kontrollutvalget kan kreve opplysninger som er nødvendige for å gjennomføre kontroll av selskaper som kommunen har eierandeler i jf. kommuneloven § 23-6 første ledd.

Kontrollutvalget bestemmer selv hvilke undersøkelser som skal iverksettes. Utvalget kan legge frem saker med forslag til vedtak til behandling i kommunestyret. Utvalget har ikke instruksjonsmyndighet overfor administrasjonen, men kan søke tilslutning hos kommunestyret.

Noen punkter til diskusjon i dagens møte:

Fungerer punktene nedenfor som ønsket:

- Kontrollutvalget har fordelt ansvaret for å følge med på saklistene fra andre utvalg i kommunen for å fange opp saker som kan være relevant for utvalget.
- Kontrollutvalget får fremlagt rapporter som Statsforvalteren og andre tilsynsmyndigheter utarbeider etter gjennomført tilsyn i kommunen til orientering.
- I kontrollutvalgets årsplan er det lagt inn to virksomhetsbesøk i løpet av året.

Kontrollutvalget bør diskutere om:

- Utvalgets rolle i den kommunale forvaltningen er tydelig nok
- Dialogen med politisk- og administrativt nivå er god nok

Skal utvalget:

- Følge opp selskaper som kommunen har eierandeler i ?
- Følge med i media på artikler knyttet til offentlig forvaltning (kilde til informasjon) ?
- Følge med på klagesaker til KOFA og statsforvalteren, samt på gjennomførte lovlighetskontroller ?
- Følge med på rapporter og uttalelser fra Sivilombudet ?

Ordfører og kommunedirektør inviteres til kontrollutvalgets møte slik at kontrollutvalget får mulighet til å diskutere sin rolle og arbeidsform med politisk og administrativ ledelse.